

Fundusze Europejskie
dla Opolskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 OPOLSKIE

Zielone Fundusze Europejskie, w tym dotyczące transformacji energetycznej oraz adaptacji wobec zmian klimatu dostępne dla organizacji pozarządowych – rodzaje, dostępność i uwarunkowania

Jacek Partyka

Dyrektor Departamentu Programowania Funduszy Europejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ZAKRES PREZENTACJI

- **CZYSTA ENERGIA I OCHRONA ŚRODOWISKA**
- **BUDOWANIE POTENCJAŁU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO**
- **NOWA POLITYKA UE**

Czysta energia i ochrona środowiska w FEO 2021-2027

Fundusze Europejskie

dla Opolskiego

PRIORYTET 2

***FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY
ZASOBÓW ŚRODOWISKA OPOLSKIEGO***

DZIAŁANIE 2.2

EUROPEJSKA INICJATYWA SPOŁECZNA DLA KLIMATU

**Termin naboru wniosku:
STYCZEŃ 2026 r.**

**Alokacja:
8 mln EUR**

Sposób wyboru projektu:

Niekonkurencyjny - planowany projekt Województwa Opolskiego
Europejska Inicjatywa Społeczna dla Klimatu

Wsparcie w ramach projektu udzielane w formule grantowej:

Granty na realizację inicjatyw oddolnych w zakresie kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej.

Grantobiorcy:

- gminy / powiaty w uzgodnieniu i we współpracy z lokalną społecznością (radami dzielnicy / radami sołectkimi)
- **organizacje pozarządowe w oparciu o diagnozę potrzeb danej społeczności**

Wartość jednego grantu - nie więcej niż 200 tys. EUR

Warunki dotyczące realizacji wsparcia

- Warunkiem wstępnym przyznania wsparcia jest przeprowadzenie **audytu energetycznego**.
- Ukierunkowanie na wykonanie inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach.
- Granty otrzymają przedsięwzięcia, w efekcie których osiągnięta zostanie **oszczędność energii na poziomie co najmniej 30%** (liczona w sumie dla całego grantu). Warunek nie dotyczy budynków wpisanych do rejestru zabytków lub podlegających ochronie konserwatorskiej.
- Urządzenia do ogrzewania muszą charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, określonymi w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

***FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY
ZASOBÓW ŚRODOWISKA OPOLSKIEGO***

DZIAŁANIE 2.3

**ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM ZWIĄZANYM
ZE ZMIANĄ KLIMATU**

Alokacja:
20 mln EUR

Alokacja wyczerpana

Sposób wyboru projektów:
Konkurencyjny

Obszar realizacji:

Subregiony Województwa Opolskiego: Aglomeracja Opolska, Subregion Brzeski, Subregion Północny, Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki, Subregion Południowy

Typy beneficjentów:

Administracja rządowa, Jednostki organizacyjne działające w imieniu JST, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, JST, Kościoły i związki wyznaniowe, Lasy Państwowe, Parki krajobrazowe, LGD, **Organizacje pozarządowe, OSP** i służby ratownicze, Spółki wodne, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS

- Projekty z zakresu retencjonowania wody.
- Rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach.
- Działania edukacyjne i informacyjne związane z klimatem i ochroną zasobów wodnych.
- Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego.
- Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub awarii chemiczno-ekologicznych, czy też sanitarno-epidemiologicznych.
- Rozwój infrastruktury związanej z ochroną przeciwpożarową, w tym lasów.

***FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY
ZASOBÓW ŚRODOWISKA OPOLSKIEGO***

DZIAŁANIE 2.5

ODPADY I GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

**Termin naboru wniosków:
wrzesień-październik 2026 r.**

Alokacja:
5 mln EUR

Sposób wyboru projektów:
Konkurencyjny

Typy beneficjentów:

Duże przedsiębiorstwa, Jednostki naukowe, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, MŚP, **Organizacje pozarządowe**, Uczelnie

Typy przedsięwzięć

- Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (np. automaty do zbierania odpadów, punkty mobilne).
- Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym oraz hierarchii postępowania z odpadami.

Warunki dotyczące realizacji wsparcia

- Projekty z zakresu rozwoju systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych muszą wpisywać się w założenia obowiązującego planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego.
- Priorytetowo traktowane będą działania:
  - wspierające transformację w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, czy też wdrażanie innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku,
  - przedsięwzięcia łączące PSZOK z innymi formami usług, takimi jak punkty napraw, działania edukacyjne lub inne rozwiązania ekologiczne.

***FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY
ZASOBÓW ŚRODOWISKA OPOLSKIEGO***

DZIAŁANIE 2.6
OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

ALOKACJA NA TRYB KONKURENCYJNY WYCZERPANA

Alokacja:

14 mln EUR

Sposób wyboru projektów:

Konkurencyjny, niekonkurencyjny

Typy beneficjentów:

Duże przedsiębiorstwa, Jednostki organizacyjne działające w imieniu JST, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, JST, Kościoły i związki wyznaniowe, Lasy Państwowe, parki krajobrazowe, LGD, MŚP, Organizacje badawcze,

Organizacje pozarządowe, Uczelnie

Termin naboru wniosku niekonkurencyjnego: marzec 2026 r.
(beneficjent: Województwo Opolskie)

Typy przedsięwzięć:

1. Działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków.
2. Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000 (planowanie i zarządzanie systemem obszarów chronionych, wdrożenie dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, inwentaryzacje przyrodnicze).
3. Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury.
4. Tworzenie centrów ochrony bioróżnorodności, banków genowych, kolekcji zachowawczych zagrożonych gatunków.
5. Ograniczenie antropopresji poprzez m.in. budowę i rozwój infrastruktury turystycznej w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo.
6. Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych.
7. Działania z zakresu edukacji, informacji, komunikacji, promocji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej.

Budowanie potencjału społeczeństwa obywatelskiego

Schemat wsparcia budowy potencjału organizacji obywatelstwa społeczeństwa

Podejście skoncentrowane

- **Działanie 6.3** Budowanie potencjału partnerów społecznych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego

Kto może skorzystać? Podmioty działające w obszarach celów szczegółowych FEO 2021-2027 (EFS+ i EFRR)

Ważne: wsparcie dedykowane budowie potencjału

Podejście rozproszone

- **Działanie 5.3** Wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy,
- **Działanie 5.6** Edukacja przedszkolna,
- **Działanie 5.7** Kształcenie ogólne,
- **Działanie 5.9** Kształcenie zawodowe,
- **Działanie 5.10** Edukacja włączająca,
- **Działanie 5.11** Kształcenie ustawiczne (LOWE, UTW),
- **Działanie 6.2** Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- **Działanie 6.4** Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów,
- **Działanie 6.5** Wsparcie integracji społecznej społeczności romskiej,
- **Działanie 6.6** Wsparcie osób w kryzysie bezdomności,
- **Działanie 6.7** Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej,
- **Działanie 6.8** Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży,
- **Działanie 7.1** Usługi zdrowotne i społeczne oraz opieka długoterminowa

Kto może skorzystać: Podmioty działające w obszarach celów szczegółowych EFS+

Ważne: budowa potencjału stanowi element projektu możliwego do realizacji w ramach ww. działań

2 PODEJŚCIA - WSPÓLNY CEL

silne podmioty dialogu społecznego
i obywatelskiego w Opolskim

Fundusze Europejskie

dla Opolskiego

PRIORYTET 6

***EUROPEJSKI BUDŻET DLA SPOŁECZEŃSTWA
OBYWATELSKIEGO***

DZIAŁANIE 6.3

**BUDOWANIE POTENCJAŁU PARTNERÓW SPOŁECZNYCH
ORAZ ORGANIZACJI SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO**

NON

PROFIT

Alokacja:
3 mln EUR

Sposób wyboru projektów:
Konkurencyjny

Typy beneficjentów:

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego, otoczenie organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, partnerzy społeczni i ich pracownicy

KATALOG DZIAŁAŃ MOŻLIWYCH DO REALIZACJI W RAMACH PROJEKTU:

1.

Działania skierowane bezpośrednio do organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych w celu wzmocnienia i rozwoju ich działalności statutowej:

- wsparcie dodatkowego zatrudnienia,
- wzmocnienie zasobów ludzkich (rozwój umiejętności pracowników, liderów/liderek) poprzez m.in. szkolenia, kursy, warsztaty, mentoring,
- doradztwo, usługi prawne,
- działania świadomościowe,
- wsparcie wolontariatu, wolontariuszy/wolontariuszek,
- opracowanie i wdrożenie procedur funkcjonowania i strategii organizacji,
- zakup sprzętu i wyposażenia,
- rozwój kompetencji i narzędzi IT,
- zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz spełnienie wymogów dla osób ze szczególnymi potrzebami.

2.

Działania rozwijające sektor i otoczenie organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych:

- budowanie relacji z innymi sektorami, np. administracją samorządową, mediami, organizacjami gospodarczymi i biznesem, środowiskiem akademickim i eksperckim,
- szkolenia, doradztwo m.in. w zakresie budowania strategii, ekonomizacji działalności, budowania i poszarzania bazy darczyńców,
- budowanie dialogu międzysektorowego,
- działania sieciująco-integracyjne, np. spotkania, debaty, fora, konferencje, wizyty studyjne,
- działania świadomościowe,
- edukacja obywatelska,
- promocja i wsparcie aktywności obywatelskiej, w tym wsparcie grup nieformalnych,
- wsparcie rozwoju i promocja wolontariatu,
- kształtowanie postaw i rozwój kompetencji liderów / liderów,
- networking.

WAŻNE:

Wszystkie zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia muszą wpisywać się w cele szczegółowe FEO 2021-2027

Cele szczegółowe FEO 2021-2027 (EFRR i EFS+):

EFRR Cel Polityki 1:	<ul style="list-style-type: none"> • cs (i) wsparcie zdolności badawczych i innowacyjnych • cs (ii) cyfryzacja i e-usługi publiczne, • cs (iii) konkurencyjność MŚP • cs (iv) programy rozwojowe dla MŚP
EFRR Cel polityki 2:	<ul style="list-style-type: none"> • cs (i) efektywność energetyczna • cs (ii) OZE • cs (iv) dostosowanie do zmian klimatu • cs (v) gospodarka wodno-ściekowa • cs (vi) GOZ • cs (vii) bioróżnorodność • cs (viii) zrównoważony transport
EFRR Cel polityki 3:	<ul style="list-style-type: none"> • cs (ii) mobilność miejska
EFS+ Cel polityki 4:	<ul style="list-style-type: none"> • cs (a) aktywizacja zawodowa • cs (c) równość szans kobiet i mężczyzn • cs (d) adaptacyjność pracodawców i pracowników do zmian • cs (f) wsparcie edukacji na każdym szczeblu kształcenia (z wyłączeniem szkolnictwa wyższego) • cs (g) edukacja ustawiczna • cs (h) włączenie społeczne • cs (i) integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich • cs (j) integracja społeczno-gospodarcza Romów • cs (k) usługi zdrowotne i społeczne • cs (l) integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem
EFRR Cel polityki 5:	<ul style="list-style-type: none"> • cs (i), cs (ii) dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki

Fundusze Europejskie

dla Opolskiego

PRIORYTET 8

***EUROPEJSKI BUDŻET DLA SPOŁECZEŃSTWA
OBYWATELSKIEGO***

DZIAŁANIE 8.2

EUROPEJSKI MŁODZIEŻOWY BUDŻET OBYWATELSKI

**Termin naboru wniosków:
czerwiec 2026 r.**

**Alokacja:
1 mln EUR**

**Sposób wyboru projektów:
Konkurencyjny**

Typy beneficjentów:
Jednostki Samorządu Terytorialnego, **Organizacje pozarządowe**

Typy przedsięwzięć:
Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu promocji i wsparcia aktywności obywatelskiej młodzieży w regionie poprzez wdrażanie przez regionalne organizacje pozarządowe autorskich inicjatyw oddolnych nieformalnych grup młodzieżowych.

SCHEMAT REALIZACJI

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

- wybór i realizacja inicjatyw zgłoszonych przez młodzieżowe grupy nieformalne
- wsparcie mentorskie

NIEFORMALNE GRUPY MŁODZIEŻOWE

- pomysłodawca inicjatyw

Nie przewiduje się przekazywania przez beneficjenta środków finansowych nieformalnym grupom młodzieżowym

Warunki dotyczące realizacji wsparcia

- Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego poprzez wdrażanie inicjatyw nieformalnych grup młodzieżowych **możliwe jest jedynie do realizacji działań** z obszarów w ramach celów szczegółowych FEO 2021-2027 dotyczących wsparcia: **adaptacji do zmian klimatu, transformacji w kierunku GOZ, bioróżnorodności, równouprawnienia płci, kształcenia ustawicznego, włączenia społecznego, integracji obywateli państw trzecich i społeczności romskiej, dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, osób zagrożonych bezdomnością, dzieci i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz kultury i turystyki.**
- Przez nieformalną grupę młodzieżową rozumie się zbiorowość, która powstaje spontanicznie i funkcjonuje bez formalnych struktur, przepisów czy instytucjonalnego nadzoru. Składa się ona z minimum trzech osób w wieku 15–29 lat, które działają wspólnie w celu realizacji inicjatyw społecznych, obywatelskich, kulturalnych, edukacyjnych lub ekologicznych. Grupa taka nie posiada osobowości prawnej i nie jest zarejestrowana jako organizacja (np. fundacja, stowarzyszenie).
- Przez organizacje pozarządowe rozumie się organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Działania świadomościowe (kampanie informacyjne i działania upowszechniające) w ramach projektu będą możliwe do finansowania jedynie jeśli będą stanowić jego część (nie mogą przekroczyć 10 % kosztów kwalifikowalnych projektu).

Nowa polityka UE

Nowy kierunek: odporność, bezpieczeństwo, obronność cywilna

Pakiet nowych rozporządzeń unijnych umożliwiający wsparcie nowych obszarów

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1913 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/1057 ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) w odniesieniu do środków szczególnych, mających na celu sprostanie wyzwaniom strategicznym;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych, mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego.

ZMIANY ZAPISÓW PROGRAMU REGIONALNEGO FEO 2021-2027

New! Dodanie nowych priorytetów:

- **14** - Fundusze Europejskie na rzecz zdolności obronnych opolskiego,
- **15** - Fundusze Europejskie na rzecz ochrony i odbudowy ekosystemów i infrastruktury wodnej,
- **16** - Fundusze europejskie na rzecz wzmocnienia odporności infrastruktury cywilnej na zagrożenia militarne i kryzysowe,
- **17** - Fundusze europejskie na rzecz edukacji w budowaniu odporności opolskiego.

Fundusze Europejskie

dla Opolskiego

PRIORYTET 15

Nowy Priorytet

***FUNDUSZE EUROPEJSKIE
NA RZECZ OCHRONY I ODBUDOWY
EKOSYSTEMÓW I INFRASTRUKTURY WODNEJ***

**Przedstawione zapisy stanowią propozycję IZ FEO
2021-2027 i są przedmiotem negocjacji z KE**

Przykładowe typy beneficjentów:

JST, Jednostki organizacyjne działające w imieniu JST, **Organizacje pozarządowe**, Przedsiębiorstwa, Lasy Państwowe

Typy przedsięwzięć:

- Zachowanie bioróżnorodności, ograniczenia presji antropogenicznej, ochrona i odtworzenie siedlisk wodnych, ochrona wodnych organizmów filtrujących, tworzenie i ochrona obszarów buforowych, reintrodukcja rodzimych gatunków wskaźnikowych, monitoring ekologiczny, a także retencjonowanie wody, w tym zatrzymanie odpływu wód opadowych m.in. w oparciu o naturalne mechanizmy ekosystemowe.
- Wsparcie zielono niebieskiej infrastruktury w miastach i na obszarach wiejskich w celu tworzenia i rozwoju korytarzy ekologicznych.
- Wspieranie retencjonowania wody, w tym działania mające na celu zatrzymanie odpływu wód opadowych m.in. w oparciu o naturalne mechanizmy ekosystemowe.
- Podniesienie świadomości mieszkańców województwa w zakresie znaczenia zrównoważonego gospodarowania wodą, oszczędzania zasobów wodnych oraz ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

HARMONOGRAM PRAC NAD ZMIANĄ FEO 2021-2027

Departament Programowania Funduszy Europejskich

E-mail: dpf@opolskie.pl

www.funduszeue.opolskie.pl

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

